

มาตรการทางกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมกิจกรรมรับน้องอย่างสร้างสรรค์ในสังคมดิจิทัล Legal Measures Regarding Promoting Creative Welcome Activities for Freshmen in The Digital Society

ศิวพร เสาวคนธ์^{1*} และวัฒนา คณาวิตทยา²

Siwaporn Saowakon^{1*} and Wattana Kanavittaya²

¹อาจารย์ ประจำหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม กรุงเทพมหานคร

²อาจารย์ ประจำหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

¹Lecturer from the Master of Laws Program Faculty of Law Sripatum University Bangkok

²Lecturer from the Master of Laws Program Faculty of Law Suratthani Rajabhat University

* Corresponding author: E-mail: siwaporn.so.424@gmail.com

Received: 18 September 2025 Revised: 5 November 2025 Accepted: 12 November 2025

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1. เพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมกิจกรรมรับน้องอย่างสร้างสรรค์ และ 2. เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับกิจกรรมรับน้องอย่างสร้างสรรค์ของต่างประเทศและประเทศไทย โดยเป็นการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์และนำเสนอตามวัตถุประสงค์ทางการศึกษา พบว่า กิจกรรมรับน้องได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าจะได้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการสร้างสรรค์กิจกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะ โดยเฉพาะการเสริมสร้างความสัมพันธ์ และการปลูกฝังคุณค่าทางสังคมในยุคโลกาภิวัตน์ ทั้งในรูปแบบของการสื่อสารผ่านโซเชียลมีเดีย เช่น Facebook, Instagram, TikTok, X (Twitter), YouTube แต่พบว่าเป็นช่องทางในการเพิ่มความเสี่ยงจากพฤติกรรมรุนแรงและการละเมิดสิทธิในกิจกรรมรับน้อง ซึ่งการละเมิดสิทธิในกิจกรรมรับน้องนั้น แม้ว่าในปัจจุบันกลไกการกำกับดูแลและการตรวจสอบเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประมวลกฎหมายอาญา รวมถึงระเบียบหรือประกาศภายในของสถาบันการศึกษาแห่งนั้น แต่ปัญหาการละเมิดสิทธิในกิจกรรมรับน้องยังเกิดขึ้นและมีความรุนแรงโดยใช้โซเชียลมีเดียเป็นช่องทาง สะท้อนให้เห็นข้อจำกัดของกฎหมายที่ยังขาดกลไกเฉพาะในการกำกับดูแล ตรวจสอบ และกำหนดมาตรการส่งเสริมกิจกรรมที่สร้างสรรค์และปลอดภัย รวมถึงความรับผิดชอบและการลงโทษอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น เพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สร้างความปลอดภัย และใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมรับน้องอย่างสร้างสรรค์ จึงเสนอให้มีกฎหมายเฉพาะเพื่อรองรับกลไกการกำกับดูแล การตรวจสอบ และมาตรการสนับสนุนที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมดิจิทัล

คำสำคัญ: มาตรการทางกฎหมาย, การส่งเสริม, กิจกรรมรับน้องอย่างสร้างสรรค์

Abstract

This academic consists purposes 1. to concepts regarding the promotion of creative freshman orientation activities and 2. to legal measures regarding creative freshman orientation activities in foreign countries and in Thailand. The study examines relevant documents and research, analyzes and presents the findings according to educational objectives. The findings indicate that freshman orientation activities have continuously evolved. Despite the adoption of technology to create activities that foster skill development, particularly relationship building, and the instillation of social values in the globalized era, both through social media platforms such as Facebook, Instagram, TikTok, X (Twitter) and YouTube, these platforms increase the risk of violent behavior and rights violations in freshman orientation activities. Although the current oversight and inspection mechanisms for rights violations in freshman orientation activities comply with the Civil and Commercial Code, the Criminal Code, and the internal regulations or announcements of each educational institution, rights violations in freshman orientation activities continue to occur and are severely impacted by social media. This reflects the limitations of the law, which lacks specific mechanisms for overseeing, inspecting and establishing measures to promote creative and safe activities, as well as effective liability and punishment. Therefore, to prevent rights violations, protect human dignity, ensure safety and utilize technology as a tool for creative freshman orientation activities, it is recommended that specific laws be enacted to support these oversight, inspection, and supportive measures aligned with the context of a digital society.

Keywords: Legal Measures, Promoting, Creative Welcome Activities for Freshmen

บทนำ

กิจกรรมรับน้อง คือ กิจกรรมที่มีเป้าหมายสำคัญเพื่อเสริมสร้างความรักและความผูกพันต่อสถาบัน สร้างความสัมพันธ์อันดีกับครูอาจารย์ รุ่นพี่ และเพื่อนร่วมรุ่น ตลอดจนปลูกฝังคุณลักษณะด้านความเพียร อดทน ซื่อสัตย์ น้ำใจ การทำงานเป็นทีม และมนุษยสัมพันธ์ที่ดี (สถาพร พงศพิศกุล, 2560) นอกจากนั้นกิจกรรมดังกล่าวส่งเสริมให้นักศึกษามีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ที่ได้รับมอบหมาย และรู้จักการบริหารเวลา อันเป็นรากฐานในการพัฒนาตนเองและการอยู่ร่วมในสังคม ทั้งนี้ กิจกรรมรับน้องเป็นอีกหนึ่งกิจกรรมที่แยกออกจากการเรียนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างเหมาะสม (สิทธิพร เกษจ้อย, พระวรชัชตะสา, พระมหาสังจรรย์ ไร่สงวน, 2561, น.163) ประเพณีการรับน้องนั้นไม่ได้จำกัดว่าต้องเกิดขึ้นในสถาบันการศึกษาเท่านั้น แต่เป็นกิจกรรมที่พบเห็นทั้งในภาคเอกชนและหน่วยงานของรัฐ เช่น ทหารซึ่งถือว่าการรับน้องเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญในวัฒนธรรมทางทหาร เนื่องจากมีบทบาทในการส่งเสริมกระบวนการเข้าสังคมขององค์กร (Organizational Socialization) การสร้างความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม เสริมสร้างความเป็นปึกแผ่น และการสร้างความผูกพันต่อองค์กร ทั้งนี้ แม้ว่ากิจกรรมที่ได้รับการออกแบบอย่างเหมาะสมและมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนจะสามารถส่งผลเชิงบวกต่อกำลังพลและองค์กรได้ แต่ในอีกมิติหนึ่งกิจกรรมการรับน้องพบว่าในทางปฏิบัติ

กิจกรรมมีลักษณะรุนแรงและลดทอนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Charlotte Kr er a, Nynke Venemab and Eva van Baarle, 2023, p.3)

ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับว่าสังคมมีการขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างกว้างขวาง แต่พบว่าปัญหาเรื่องการรับน้องเกี่ยวกับการคงอยู่ของวัฒนธรรมอำนาจนิยมระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้อง ซึ่งก่อให้เกิดบรรยากาศแห่งความเกรงกลัวมากกว่าการสร้างความสัมพันธ์อย่างแท้จริง หรือทำให้เกิดอุบัติเหตุการสูญเสีย หรือความอับอาย ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องที่อยู่นอกเหนือวัตถุประสงค์ของกิจกรรมการรับน้อง (Aldo Cimino and Benjamin J. Thomas, 2022, p.409) ในบางกรณี การใช้สื่อออนไลน์กลับกลายเป็นช่องทางใหม่ในการกดดันหรือกลั่นแกล้ง เช่น การบังคับให้นักศึกษาใหม่ทำกิจกรรมออนไลน์ที่อาจก่อให้เกิดความอับอาย การเผยแพร่ภาพหรือข้อความที่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล หรือการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลในการควบคุมและตรวจสอบพฤติกรรมของรุ่นน้องอย่างเข้มงวด นอกจากนี้แม้ว่าประเทศไทยมีกฎหมายหลายฉบับควบคุมเกี่ยวกับกิจกรรมการรับน้อง ซึ่งประกอบด้วย ประมวลกฎหมายอาญา และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ รวมถึงประกาศของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ประกาศ เรื่องการจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ในสถาบันอุดมศึกษา (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2567) โดยมีเจตนารมณ์เพื่อให้การจัดกิจกรรมรับน้องต้องเคารพสิทธิ เสรีภาพ และหลักความเสมอภาค ไม่มีความรุนแรง และห้ามล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคลทั้งทางร่างกายและจิตใจ ต้องไม่จัดนอกสถานที่และต้องเปิดเผยได้เพื่อความปลอดภัยของนักศึกษา และต้องอยู่ในความดูแลรับผิดชอบร่วมกันของผู้บริหาร คณาจารย์ และนักศึกษารุ่นพี่ โดยกิจกรรมที่จัดให้มีลักษณะสร้างสรรค์ สร้างความอบอุ่นให้รุ่นน้อง และไม่ขัดต่อระเบียบสถาบัน กฎหมาย และประเพณีอันดีงาม แต่ในทางปฏิบัติพบว่า การรับน้องยังขาดกลไกทางกฎหมายกำกับดูแลอย่างชัดเจน ทำให้ไม่สามารถป้องกันการละเมิดสิทธิและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (บุรฉัตร จันทรแดงและคณะ, 2562)

ดังนั้น เพื่อให้การจัดกิจกรรมรับน้องมีความสอดคล้องกับบริบทของสังคมดิจิทัล ประกอบกับการหารูปแบบหรือแนวทางการพัฒนามาตรการทางกฎหมาย ว่าด้วยการส่งเสริมกิจกรรมรับน้องอย่างสร้างสรรค์ในสังคมดิจิทัลให้ทันกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป จึงควรมีกฎหมายเฉพาะในเรื่องดังกล่าวเพื่อกำหนดกฎเกณฑ์และแนวทางในการจัดกิจกรรมรับน้องเชิงสร้างสรรค์ อันเป็นกลไกสำคัญในการกำกับดูแล ป้องกันการละเมิดสิทธิและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในกิจกรรมรับน้องให้สร้างสรรค์หรือไม่เป็นไปทางที่มีขอบคณาหมาย ตลอดจนสร้างมาตรการส่งเสริมความปลอดภัย ความเสมอภาคและความสัมพันธ์อันดีในสถาบันการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทวิเคราะห์

1. แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมการรับน้องอย่างสร้างสรรค์

กิจกรรมรับน้องใหม่ หรือ Hazing ถือกำเนิดในสมัยกรีกโบราณ โดยในช่วงเวลานั้นนิยมเรียกกันว่า Pennalism และในศตวรรษที่ 17 การกระทำดังกล่าวถูกยกระดับให้เป็นเงื่อนไขหนึ่งของการสำเร็จการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและนักศึกษารุ่นพี่มองว่า นักศึกษาใหม่ยังไม่มีประสบการณ์ภาคสนาม จึงจำเป็นต้องผ่านการฝึกฝนดังกล่าว อย่างไรก็ตาม เมื่อเข้าสู่ศตวรรษที่ 18 Pennalism ถูกยกเลิก เนื่องจากเกิดกรณีการบาดเจ็บสาหัสและการเสียชีวิต ต่อมาในศตวรรษที่ 18 และ 19 โรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศอังกฤษพบปัญหานักเรียนรุ่นพี่ใช้อำนาจบังคับให้นักเรียนรุ่นน้องทำหน้าที่เสมือนผู้รับใช้ส่วนตัว แม้กิจกรรมเหล่านี้

บางครั้งจะถูกอ้างว่าเป็นการฝึกวินัย แต่มีเหตุการณ์ร้ายแรงที่ถึงขั้นมีผู้เสียชีวิต โดยเฉพาะในปลายศตวรรษที่ 19 ซึ่งมีบันทึกกรณี นักศึกษาใหม่พลัดตกหน้าผาจนเสียชีวิต เนื่องจากถูกทอดทิ้งให้หาทางกลับบ้านโดยลำพังภายใต้การกระทำของรุ่นพี่ใน ชมรม (MICHELLE A. FINKEL, 2002, p.228)

การจัดกิจกรรมต้อนรับนักศึกษาใหม่ในประเทศไทยปัจจุบันได้อ้างอิงถึงระบบที่เรียกว่า “โซตัส” (SOTUS System) ซึ่งเป็น คำย่อมาจากภาษาอังกฤษ ได้แก่ S (Seniority) การเคารพผู้มีอาวุโสกว่า O (Order) การรักษาระเบียบวินัย T (Tradition) การ ปฏิบัติตามขนบธรรมเนียม U (Unity) ความสามัคคีในหมู่คณะ และ S (Spirit) การมีน้ำใจและแรงบันดาลใจ ซึ่งระบบโซตัส มีรากฐานมาจากระบบอาวุโสในโรงเรียนกนินอนของประเทศอังกฤษที่เรียกว่า Fagging System ต่อมาได้ถูกนำไปใช้ในโรงเรียน เตรียมทหารของสหรัฐอเมริกา ภายใต้แนวคิดการควบคุมนักศึกษาจากประเทศอื่นที่เข้ามาศึกษาต่อในสหรัฐอเมริกา ซึ่ง มหาวิทยาลัยไทยนำระบบโซตัสมาใช้ในลักษณะของการฝึกความอดทนของนักศึกษาใหม่ โดยมีรุ่นพี่ในแต่ละคณะหรือชั้นปีเป็นผู้จัด กิจกรรม กฎเกณฑ์ทั้งห้าด้านของโซตัสถูกยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ เพื่อเน้นการเชื่อฟังคำสั่งและการแสดงความเคารพต่อรุ่นพี่ อันถือเป็น ค่านิยมที่สอดคล้องกับขนบธรรมเนียมไทยดั้งเดิม การจัดกิจกรรมเช่นนี้มีจุดมุ่งหมายให้รุ่นน้องเคารพ รัก และเชื่อฟังรุ่นพี่ (จิราภรณ์ บุตรโชติ, ปิยะฉัตร ไชยดำ, ลดาพรรณ พันธุ์สะอาด และธนัชพร กิตติก้อง, 2564, น.222)

ดังนั้น แม้ว่าในปัจจุบันระบบโซตัสยังคงเป็นที่ถกเถียงในสังคมไทยว่ามีความเหมาะสมหรือสอดคล้องกับสภาพสังคมร่วมสมัย เพียงใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของสังคมที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว แม้บาง สถาบันอุดมศึกษาหรือองค์กรนักศึกษาจะประกาศไม่สนับสนุนการใช้ระบบดังกล่าว แต่มหาวิทยาลัย สถาบันอาชีวศึกษา และ โรงเรียนมัธยมบางแห่ง ยังจัดกิจกรรมภายใต้ระบบโซตัสและอ้างถึงเหตุผลเรื่องความสามัคคีและการให้ความเคารพรุ่นพี่ (จิราภรณ์ บุตรโชติ, ปิยะฉัตร ไชยดำ, ลดาพรรณ พันธุ์สะอาด และธนัชพร กิตติก้อง, 2564, น.222)

2. กฎหมายเกี่ยวกับกิจกรรมการรับน้องอย่างสร้างสรรค์ของต่างประเทศ

มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการรับน้องในต่างประเทศ โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาและสาธารณรัฐฝรั่งเศส ทั้งสองประเทศให้ความสำคัญกับการป้องกันการกลั่นแกล้ง การใช้ความรุนแรง และการบังคับข่มขู่ในสถาบันการศึกษา ทั้งนี้ เพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และส่งเสริมการจัดกิจกรรมต้อนรับอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 สหรัฐอเมริกา

กฎหมายของรัฐฟลอริดา บทที่ 1006.63 การควบคุมกิจกรรมรับน้อง (The 2024 Florida Statutes, Chapter 1006.63 Hazing Prohibited) ของสหรัฐอเมริกา ซึ่งรัฐฟลอริดาได้กำหนดข้อบังคับและบทลงโทษที่เกี่ยวข้องกับการรับน้อง (Hazing) หากมีการ กระทำใด ๆ ที่มีเจตนาหรือผลที่ทำให้บุคคลหนึ่งได้รับอันตรายทางร่างกายหรือจิตใจในบริบทของการเข้าร่วมกลุ่มหรือองค์กร เช่น ชมรมกีฬาหรือกิจกรรมต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย ซึ่งใน The 2024 Florida Statutes, Chapter 1006.63 Hazing Prohibited (การ ควบคุมกิจกรรมรับน้อง) เป็นกฎหมายของรัฐฟลอริดาที่กำหนดข้อห้ามและบทลงโทษเกี่ยวกับการกระทำรับน้อง

สาระสำคัญของ The 2024 Florida Statutes, Chapter 1006.63 Hazing Prohibited ได้กำหนดคำนิยามของการรับน้อง หมายถึง การกระทำหรือสถานการณ์ที่กระทำโดยประมาทหรือโดยเจตนา ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพจิตหรือร่างกายของนักศึกษา ทั้งนี้ โดยกิจกรรมรับน้องเกิดขึ้นตั้งแต่ (1) การเริ่มต้นเข้าสู่องค์กรที่ได้รับการรับรองจากสถาบันการศึกษา (2) การเข้ารับเป็นสมาชิก

ขององค์กรดังกล่าว (3) การสร้างความสัมพันธ์ในสถาบันการศึกษา (4) การสืบทอดหรือส่งเสริมขนบธรรมเนียม พิธีกรรม หรือวัฒนธรรม ทั้งนี้ โดยในระหว่างการจัดกิจกรรมรับน้องมีการกระทำดังต่อไปนี้เกิดขึ้น เช่น การบังคับให้กระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย หรือการกระทำรุนแรงทางร่างกาย เช่น การตี การโบย การบังคับให้ดื่มสุรา ยาเสพติดหรือสารอื่น ๆ หรือการกระทำที่สร้างความทุกข์ทรมานทางจิตใจ เช่น การอดนอน การบังคับให้แยกตัวจากสังคม การทำให้เกิดความอับอายรุนแรง ทั้งนี้ ยกเว้นกิจกรรมการแข่งขันกีฬาแบบปกติ หรือกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์ทางกฎหมายและถูกต้องตามกฎหมาย

นอกจากนั้น ยังกำหนดบทลงโทษในกรณีของการกระทำที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพหรือชีวิตของนักศึกษา โดยกำหนดว่าการรับน้องซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อการเข้าร่วมองค์กรหรือสืบทอดวัฒนธรรมขององค์กร หากการกระทำดังกล่าวส่งผลให้เกิดการบาดเจ็บร้ายแรง หรือเสียชีวิต ถือเป็นความผิดระดับอาญาขั้นที่สาม (Third Degree Felony) แต่หากเสี่ยงต่ออันตรายแต่ไม่ถึงขั้นร้ายแรง ถือเป็นความผิดระดับโทษขั้นที่หนึ่ง (First Degree Misdemeanor) ศาลสามารถลงโทษประหารชีวิตหรือกำหนดการอปรณเกี่ยวกับการรับน้องเพิ่มเติมได้ สถาบันการศึกษาต้องออกนโยบายต่อต้านการรับน้องและกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ละเมิด ซึ่งรวมถึงการพักการเรียน การไล่ออก หรือการเพิกถอนสิทธิขององค์กรในสถาบัน เป็นต้น

2.2 สาธารณรัฐฝรั่งเศส

กิจกรรมรับน้อง หรือที่เรียกว่า bizutage ถือว่าเป็นหนึ่งกิจกรรมที่สาธารณรัฐฝรั่งเศสให้ความสำคัญในการปกป้องคุ้มครองศักดิ์ศรี ความเป็นอิสระ และเสรีภาพของบุคคล โดยกำหนดกฎหมายห้ามไว้ในประมวลกฎหมายอาญา (Code pénal) กล่าวคือ การกระทำที่เข้าข่าย bizutage ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการใช้ความรุนแรงทางร่างกายเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการ “บังคับหรือชักนำ” ให้บุคคลไม่ว่าด้วยความสมัครใจหรือไม่ กระทำในสิ่งที่ทำให้น่าอับอาย เสื่อมเสียศักดิ์ศรี เช่น การดื่มแอลกอฮอล์เกินควร การเสพยาเสพติด เป็นต้น ซึ่งถือว่าละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลและส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยสาธารณะ ซึ่งมาตรา 225-16-1 ได้กำหนดบทลงโทษสำหรับผู้กระทำการดังกล่าว จำคุกสูงสุด 6 เดือน และปรับเป็นเงิน 7,500 ยูโร และมาตรา 225-16-2 และมาตรา 225-16-3 ได้วางโทษที่รุนแรงขึ้นหากการกระทำนั้นก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อร่างกายหรือชีวิต หรือหากผู้กระทำเป็นผู้จัดกิจกรรมหรือมีตำแหน่งในองค์กร ซึ่งแสดงให้เห็นถึงภาครัฐให้ความสำคัญในการป้องกันไม่ให้กิจกรรมรับน้องกลายเป็นพื้นที่แห่งการละเมิดสิทธิและความรุนแรง

ดังนั้น กฎหมายของสาธารณรัฐฝรั่งเศสไม่ได้มองกิจกรรมรับน้องเป็นเพียง “ธรรมเนียม” ทางสังคมหรือมหาวิทยาลัย หากแต่ถือเป็นความผิดอาญาที่กระทบต่อศักดิ์ศรีและความเป็นอิสระของบุคคล จึงกำหนดมาตรการทางกฎหมายไว้อย่างเข้มงวดเพื่อป้องกันและลงโทษผู้กระทำการดังกล่าว

นอกจากนั้น ประมวลกฎหมายว่าด้วยการศึกษา (Code de l'éducation) กำหนดการห้าม “bizutage” หรือการรับน้องที่ละเมิดศักดิ์ศรี ซึ่งมาตรา L511-3 กำหนดว่าการปฏิบัติหรือสนับสนุนการกระทำที่ก่อให้เกิดความรุนแรงหรือกลั่นแกล้งถือเป็นสิ่งต้องห้าม และสามารถถูกลงโทษทางวินัยโดยสถาบันได้ รวมถึงการถูกดำเนินคดีอาญาตาม Code pénal มาตรา 225-16-1 ถึง 225-16-3 ซึ่งกำหนดให้การบังคับหรือชักนำให้บุคคลไม่ว่าด้วยความสมัครใจหรือไม่ ถูกกระทำหรือทนต่อการกระทำที่น่าอับอาย เสื่อมเสียศักดิ์ศรี หรือการดื่มสุราเกินควรในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการศึกษา ถือเป็นความผิดอาญาที่มีโทษทั้งจำคุกและปรับ นอกจากนี้ต้องรับโทษหนักขึ้นหากกระทำต่อผู้มีความเปราะบาง เช่น ผู้เยาว์ คนพิการ หรือหญิงตั้งครรภ์ ทั้งนี้ นิติบุคคลหรือองค์กรหรือสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องต้องรับผิดชอบร่วมด้วย

3. กฎหมายเกี่ยวกับกิจกรรมการรับน้องอย่างสร้างสรรค์ของประเทศไทย

กิจกรรมการรับน้องในสถาบันการศึกษาในประเทศไทยเป็นวัฒนธรรมที่สืบทอดมายาวนาน โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้อง แต่ในทางปฏิบัติพบว่ามีความรุนแรง การบังคับ หรือการละเมิดสิทธิ ซึ่งส่งผลเสียต่อทั้งผู้เข้าร่วมและสังคม ดังนั้น ในปัจจุบันจึงกฎหมายหลายฉบับควบคุมกิจกรรมรับน้องเพื่อดำเนินไปในลักษณะสร้างสรรค์ สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนและสังคมยุคดิจิทัล ซึ่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องมีดังนี้

3.1 ประมวลกฎหมายอาญา

เป็นกฎหมายที่มีบทบาทสำคัญในการรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยของสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ และศักดิ์ศรีของมนุษย์ เช่น ในกรณีกิจกรรมรับน้องที่มีลักษณะบังคับ ช่มชู้ หรือใช้ความรุนแรง การกระทำความผิดดังกล่าวอาจเข้าข่ายความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาหลายมาตรา เช่น ความผิดฐานทำร้ายร่างกายตามมาตรา 295 ซึ่งครอบคลุมการก่อให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ความผิดฐานบังคับข่มขืนใจตามมาตรา 309 ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับให้บุคคลต้องกระทำความผิดในสิ่งที่ผิดใจ หรือแม้แต่ความผิดฐานดูหมิ่นผู้อื่นตามมาตรา 393 หากมีการพาดพิงต่อหน้า ตลอดจนความผิดฐานรังแก ข่มเหง หรือคุกคามตามมาตรา 397 ซึ่งมีเป้าหมายคุ้มครองศักดิ์ศรีและเสรีภาพของบุคคลจากการถูกรบกวนหรือถูกทำให้เดือดร้อนรำคาญ ดังนั้น เพื่อควบคุมให้กิจกรรมรับน้องเป็นไปในเชิงสร้างสรรค์ เช่น การสร้างสัมพันธ์ การเสริมสร้างความสามัคคี และการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาในรูปแบบที่เหมาะสมกับสังคมยุคใหม่ กฎหมายอาญาจึงเป็นกลไกเชิงป้องกันและปราบปราม เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและเปิดพื้นที่ให้เกิดพลังสร้างสรรค์ในสังคมดิจิทัล

3.2 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองสิทธิและหน้าที่ รวมถึงรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม หากมีการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคล ผู้กระทำต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนตามหลักกฎหมาย เช่น กรณีทำร้ายร่างกายหรือจิตใจซึ่งเข้าข่ายความผิดตามมาตรา 420 หรือกรณีที่มีการร่วมกันทำละเมิดซึ่งผู้มีส่วนร่วมทุกคนต้องรับผิดชอบร่วมกันตามมาตรา 432 แม้บางคนจะมีได้ลงมือโดยตรง ผู้เสียหายยังมีสิทธิเรียกร้องค่าชดเชยจากความเสียหายที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล หรือความเสียหายจากการสูญเสียความสามารถในการทำงานตามมาตรา 444 ตลอดจนค่าสินไหมทดแทนที่ไม่ใช่ตัวเงิน เช่น ความทุกข์ทรมานทางจิตใจหรือการละเมิดเสรีภาพส่วนบุคคลตามมาตรา 446 ดังนั้น ภายใต้กฎหมายของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายอันเกิดจากการละเมิดและมาตรการเยียวยาเมื่อความเสียหายได้เกิดขึ้นแล้ว ซึ่งผู้กระทำต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนตามที่กฎหมายกำหนด นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้กิจกรรมรับน้องดำเนินไปในลักษณะสร้างสรรค์และไม่กระทบต่อสิทธิเสรีภาพ

3.3 พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562

มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการศึกษาในระดับอุดมศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นการสร้างมาตรฐานและกลไกที่ช่วยสนับสนุนความเป็นเลิศทางวิชาการและการวิจัย รวมถึงการพัฒนาบัณฑิตให้มีความรู้ ความสามารถ และคุณธรรม สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศในทุกมิติ สำหรับในกรณีการจัดกิจกรรมรับน้อง ซึ่งมาตรา 6 กำหนดให้การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาต้องมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนทั้งทางด้านความรู้ คุณธรรม และจริยธรรม การจัดกิจกรรมในสถานศึกษาต้องไม่ขัดต่อเป้าหมายนี้ กิจกรรมรับน้องที่มีลักษณะละเมิดสิทธิ ช่มชู้ หรือใช้ความรุนแรง จึงอาจถูกพิจารณา

ว่าไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย ดังนั้น ภายใต้เกณฑ์ของพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 จึงให้ความสำคัญกับพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทั้งด้านความรู้ คุณธรรม และจริยธรรม รวมถึงกำหนดให้กิจกรรมในสถาบันอุดมศึกษาไม่ขัดต่อเจตนารมณ์ดังกล่าว หากกิจกรรมรับน้องใดมีลักษณะที่ละเมิดสิทธิ ช่มชู้ หรือใช้ความรุนแรง ย่อมไม่สอดคล้องกับหลักการของกฎหมายนี้

3.4 ประกาศ เรื่อง การจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ในสถาบันอุดมศึกษา

มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแนวทางการจัดกิจกรรมที่เน้นความสร้างสรรค์ ความสามัคคี และความปลอดภัยของนักศึกษา โดยสถาบันการศึกษาต้องออกกฎ ระเบียบ และมาตรการที่ชัดเจน พร้อมบทลงโทษกรณีฝ่าฝืน กำหนดมาตรการป้องกันกิจกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น การใช้ความรุนแรงหรือการละเมิดสิทธิ และให้มีการคัดเลือกและเตรียมความพร้อมของผู้จัดกิจกรรมอย่างรอบคอบ กิจกรรมต้องได้รับอนุมัติจากผู้บริหารก่อนจัดขึ้น รวมทั้งต้องมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลและเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองรับรู้หรือสังเกตการณ์ การเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาใหม่ต้องเป็นไปโดยสมัครใจ ไม่มีการบังคับหรือกดดัน ภายหลังจากจัดกิจกรรม สถาบันควรมีการประเมินผลและยกย่องนักศึกษาที่ดำเนินกิจกรรมอย่างสร้างสรรค์ ขณะเดียวกันนิสิตนักศึกษาที่ฝ่าฝืนต้องถูกลงโทษทางวินัย และผู้บริหารสถาบันมีหน้าที่กำกับดูแลให้กิจกรรมเป็นไปตามหลักเกณฑ์ เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองของนักศึกษา (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2567)

4. วิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมกิจกรรมรับน้องอย่างสร้างสรรค์ในสังคมดิจิทัล

มาตรการทางกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมกิจกรรมรับน้องอย่างสร้างสรรค์ในสังคมดิจิทัล ถือเป็นกลไกสำคัญในการกำหนดแนวทางที่ทำให้กิจกรรมต้อนรับนักศึกษาใหม่ดำเนินไปอย่างปลอดภัย เคารพสิทธิเสรีภาพและสอดคล้องกับค่านิยมประชาธิปไตย จึงเป็นที่มาของการวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับกิจกรรมรับน้องที่เกิดขึ้นในสังคมดิจิทัล เพื่อให้เห็นถึงช่องว่างของกฎหมายและความไม่ชัดเจน และนำไปสู่ข้อเสนอแนะแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายต่อไป ซึ่งประเด็นวิเคราะห์มีดังนี้

4.1 ปัญหาการไม่มีค่านิยมศัพท์คำว่ากิจกรรมรับน้องอย่างสร้างสรรค์

ในประเด็นนี้ปัญหาการไม่มีค่านิยมศัพท์ของคำว่า “กิจกรรมรับน้องอย่างสร้างสรรค์” ถือเป็นช่องว่างสำคัญทางกฎหมายที่สะท้อนถึงความไม่ชัดเจนในการกำหนดขอบเขตความหมายและการตีความ ซึ่งหากพิจารณาประมวลกฎหมายอาญา แม้จะได้กำหนดความรับผิดเกี่ยวกับกิจกรรมรับน้องไว้หากครบองค์ประกอบฐานความผิดดังนี้ ความผิดฐานทำร้ายร่างกายตามมาตรา 295 ซึ่งครอบคลุมการก่อให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ความผิดฐานบังคับข่มขืนใจตามมาตรา 309 ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับให้บุคคลต้องกระทำในสิ่งที่ฝืนใจ หรือแม้แต่ความผิดฐานดูหมิ่นผู้อื่นตามมาตรา 393 หากมีการพุดจาถูกต่อหน้า ตลอดจนความผิดฐานรังแก ช่มชู้ หรือคุกคามตามมาตรา 397 ซึ่งมีเป้าหมายคุ้มครองศักดิ์ศรีและเสรีภาพของบุคคลจากการถูกรบกวนหรือถูกทำให้เดือดร้อนรำคาญ แต่ภายใต้กฎหมายดังกล่าวพบว่าไม่ได้มีค่านิยมของคำว่า “กิจกรรมรับน้องอย่างสร้างสรรค์” แต่อย่างใด

นอกจากนั้นประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แม้ที่กำหนดให้ผู้กระทำความผิดชดเชยค่าสินไหมทดแทนตามหลักกฎหมาย หากเกิดกรณีทำร้ายร่างกายหรือจิตใจซึ่งเข้าข่ายความผิดตามมาตรา 420 หรือกรณีที่มีการร่วมกันทำละเมิดซึ่งผู้มีส่วนร่วมทุกคนต้องรับผิดชอบร่วมกันตามมาตรา 432 แม้บางคนจะมีได้ลงมือโดยตรง ผู้เสียหายยังมีสิทธิเรียกร้องค่าชดเชยจากความเสียหายที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล หรือความเสียหายจากการสูญเสียความสามารถในการทำงานตามมาตรา 444 ตลอดจน

ค่าสินไหมทดแทนที่ไม่ใช่ตัวเงิน เช่น ความทุกข์ทรมานทางจิตใจหรือการละเมิดเสรีภาพส่วนบุคคลตามมาตรา 446 แต่ภายใต้กฎเกณฑ์ดังกล่าวพบว่าไม่ได้มีคำนิยามของคำว่า “กิจกรรมรบกวนอย่างสร้างสรรค์” แต่อย่างใด

หากวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกามีกฎหมายของรัฐฟลอริดา บทที่ 1006.63 การควบคุมกิจกรรมรบกวน (The 2024 Florida Statutes, Chapter 1006.63 Hazing Prohibited) ของสหรัฐอเมริกา การรบกวน (Hazing) หมายถึงการกระทำใด ๆ ที่มีเจตนาหรือผลที่ทำให้บุคคลหนึ่งได้รับอันตรายทางร่างกายหรือจิตใจในบริบทของการเข้าร่วมกลุ่มหรือองค์กร เช่น ชมรม กีฬาหรือกิจกรรมต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย ส่วนสาธารณรัฐฝรั่งเศสมีประมวลกฎหมายว่าด้วยการศึกษา (Code de l'éducation) กำหนดการห้าม “bizutage” หรือการรบกวนที่ละเมิดศักดิ์ศรี ซึ่งมาตรา L511-3 กำหนดว่าการปฏิบัติหรือสนับสนุนการกระทำที่เป็นการทำร้ายร่างกายหรือจิตใจถือเป็นสิ่งต้องห้าม และอาจต้องถูกลงโทษทางวินัยโดยสถาบันได้ รวมถึงการถูกดำเนินคดีอาญาตาม Code pénal มาตรา 225-16-1 ถึง 225-16-3

ดังนั้น เมื่อไม่มีคำนิยามที่ชัดเจน อาจทำให้เกิดปัญหาในการพิจารณาว่าการกระทำโดยอยู่ในขอบเขตของกิจกรรมเชิงบวกที่กฎหมายควรส่งเสริม หรือการกระทำใดเป็นการละเมิดที่ต้องห้าม นอกจากนี้ยังอาจนำไปสู่การบังคับใช้กฎหมายที่ไม่สอดคล้องกันระหว่างหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง ปัญหาที่ส่งผลให้การป้องกัน การลงโทษ และการเยียวยาผู้เสียหายอาจไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงทำให้สถาบันการศึกษาขาดความมั่นใจในการจัดกิจกรรม เพราะขาดกรอบที่ชัดเจนว่าพฤติกรรมใดเป็นสิ่งที่สอดคล้องกับความสร้างสรรค์ และพฤติกรรมใดเสี่ยงต่อความผิดกฎหมาย ในประเด็นนี้การกำหนดคำนิยามศัพท์อย่างชัดเจนในกฎหมายจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้สามารถกำหนดมาตรการเชิงส่งเสริมและเชิงป้องกันได้อย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ

4.2 ปัญหาทั่วโลกในการกำกับดูแลกิจกรรมรบกวนเชิงสร้างสรรค์

ในประเด็นนี้แม้ว่าประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 และประกาศ เรื่อง การจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ในสถาบันอุดมศึกษากำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับกิจกรรมรบกวนไว้ แต่พบว่ายังไม่มีกฎหมายฉบับใดกำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับทั่วโลกในการกำกับดูแลกิจกรรมรบกวนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งปัจจุบันยังไม่มี การบัญญัติใดกำหนดให้มืองค์กรกลางหรือคณะกรรมการว่าด้วยกิจกรรมรบกวนเชิงสร้างสรรค์ขึ้นมาโดยเฉพาะเพื่อทำหน้าที่กำกับดูแล ส่งเสริม และควบคุมกิจกรรมในเชิงบวก รวมถึงยังไม่มีกฎเกณฑ์ใดกำหนดสิทธิและหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ นักศึกษา ผู้ปกครอง สถาบันอุดมศึกษา หรือหน่วยงานภาครัฐที่ต้องเข้ามามีส่วนร่วม ทำให้การจัดกิจกรรมยังขาดมาตรฐานกลางที่เป็นเอกภาพ นอกจากนี้ การกำหนดลักษณะของกิจกรรมและข้อห้ามเป็นดุลยพินิจของแต่ละสถาบัน ซึ่งอาจทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมและไม่ชัดเจนในการบังคับใช้ ส่งผลให้กิจกรรมบางแห่งยังคงมีการละเมิดสิทธิหรือการใช้ความรุนแรง และที่สำคัญกฎหมายยังไม่บัญญัติบทลงโทษเป็นการเฉพาะ สำหรับการฝ่าฝืนกิจกรรมรบกวน แต่ใช้มาตรการลงโทษตามกฎหมายทั่วไป เช่น กฎหมายอาญาหรือกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เป็นต้น ซึ่งไม่สามารถควบคุมกิจกรรมรบกวนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบในสังคมดิจิทัลพบว่ามีการใช้ช่องทางโซเชียลมีเดียในการเผยแพร่กิจกรรมรบกวน เช่น Facebook, Instagram, TikTok, X (Twitter), YouTube เป็นต้น ซึ่งแม้ว่ามีเจตนาเพื่อสื่อสารหรือสร้างความบันเทิง แต่เป็นช่องทางนำไปสู่การเปิดโอกาสให้เกิดการละเมิดสิทธิของผู้เข้าร่วมกิจกรรม เช่น การบันทึกภาพหรือคลิปที่มีลักษณะไม่เหมาะสม หรือเกิดการกีดกันการบังคับ หรือการล้อเลียน หรือการกระทำที่สร้างความเจ็บปวดทางร่างกายและจิตใจ เป็นต้น ซึ่งถูกนำมาเผยแพร่โดยไม่ได้รับความยินยอมจากผู้ถูกกระทำ ส่งผลให้บุคคลเหล่านั้นตกอยู่ในภาวะอับอาย นอกจากนี้การ

เผยแพร่ดังกล่าวทำให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ในเชิงลบจากสังคม นำไปสู่การเสื่อมเสียชื่อเสียงซึ่งต่อผู้ถูกระงับและสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

หากวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกามี The 2024 Florida Statutes, Chapter 1006.63 Hazing Prohibited กำหนดว่าการรับน้องที่ก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรงหรือถึงขั้นเสียชีวิต ถือเป็น ความผิดอาญาร้ายแรง (Third Degree Felony) ส่วนการรับน้องที่เพียงก่อให้เกิดความเสียหายต่ออันตรายแต่ไม่ถึงขั้นร้ายแรง ถือเป็นความผิดลหุโทษ (First Degree Misdemeanor) ศาลสามารถกำหนดมาตรการเสริม เช่น การคุมความประพฤติหรือการอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับการรับน้องได้ ขณะเดียวกันสถาบันการศึกษามีหน้าที่ออกนโยบายต่อต้านการรับน้องและกำหนดบทลงโทษทางวินัย เช่น การพักการเรียน การไล่ออก หรือการเพิกถอนสิทธิขององค์กรภายในสถาบัน ส่วนสาธารณรัฐฝรั่งเศสมี Code de l'éducation มาตรา L511-3 และ Code pénal มาตรา 225-16-1 ถึงมาตรา 225-16-3 ซึ่งควบคุมสถาบันการศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมรับน้อง โดยกำหนดให้กิจกรรมที่มีลักษณะเป็นการบังคับหรือชักนำให้บุคคล ไม่ว่าจะด้วยความสมัครใจหรือไม่ ต้องกระทำหรือทนต่อการกระทำที่น่าอับอาย เสื่อมเสียศักดิ์ศรี หรือการตีสุราเกินควรในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการศึกษา กีฬา หรือสังคม ถือเป็นความผิดอาญาที่มีโทษทั้งจำคุกและปรับ นอกจากนี้ต้องรับโทษหนักขึ้นหากกระทำต่อผู้มีความเปราะบาง เช่น ผู้เยาว์ คนพิการ หรือหญิงตั้งครรภ์ รวมถึงนิติบุคคลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องต้องรับผิดชอบด้วย

ข้อค้นพบเชิงวิชาการ หรือองค์ความรู้ใหม่เชิงวิชาการ

บทความวิชาการนี้ พบว่า ปัญหาหลักในการกำกับดูแลนี้จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ควรมีกฎหมายเฉพาะเพื่อกำหนดโครงสร้างของคณะกรรมการ สิทธิและหน้าที่ มาตรการส่งเสริม ข้อห้าม ตลอดจนบทลงโทษอย่างชัดเจน เพื่อให้การจัดกิจกรรมรับน้องในสังคมดิจิทัลมีกรอบทางกฎหมายที่สามารถคุ้มครองสิทธิ ป้องกันการละเมิด และส่งเสริมกิจกรรมในเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทสรุป

จากการวิเคราะห์ปัญหาการจัดกิจกรรมรับน้องอย่างสร้างสรรค์ในสังคมดิจิทัล สามารถสรุปได้ ดังนี้

5.1 กฎเกณฑ์เฉพาะเจาะจงสำหรับกิจกรรมรับน้องโดยตรง

แม้ว่าในปัจจุบันมีประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ตลอดจนประกาศของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ประกาศ เรื่อง การจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ในสถาบันอุดมศึกษา กำหนดกฎเกณฑ์เพื่อควบคุมการละเมิดสิทธิในกิจกรรมรับน้อง แต่กฎหมายเหล่านี้ยังมีลักษณะเป็นกฎหมายทั่วไปซึ่งไม่ได้มีกฎเกณฑ์เฉพาะเจาะจงสำหรับกิจกรรมรับน้องโดยตรง ส่งผลให้การกำกับดูแลยังมีข้อจำกัด และไม่สามารถป้องกันการละเมิดสิทธิและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2 แนวทางกฎหมายเฉพาะว่าด้วยกิจกรรมรับน้องเชิงสร้างสรรค์

การมีกฎหมายเฉพาะว่าด้วยกิจกรรมรับน้องเชิงสร้างสรรค์ โดยกำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับค่านิยมศัพท คณะกรรมการว่าด้วยกิจกรรมรับน้องเชิงสร้างสรรค์ สิทธิและหน้าที่ การกำหนดลักษณะกิจกรรมและข้อห้าม และบทลงโทษ ทั้งนี้ เพื่อเป็นกฎเกณฑ์ควบคุมการจัดกิจกรรมให้เป็นไปในทิศทางสร้างสรรค์ ปลอดภัย เคารพสิทธิมนุษยชน และสอดคล้องกับบริบทสังคมดิจิทัล

นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมการกำกับดูแลและตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมอย่างโปร่งใส ลดปัญหาการใช้อำนาจเหนือรุ้น้อง และสร้างมาตรฐานเกี่ยวกับกิจกรรมรุ้น้อง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2567). *ประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และ นวัตกรรม เรื่องการกำกับดูแลการจัดกิจกรรมต่อนรุ้น้องใหม่และความปลอดภัยในสถาบันอุดมศึกษา*. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2568, จาก https://www.mhesi.go.th/images/2567/ประกาศยกระดบรุ้น้อง2567_รมว.Signed.pdf
- จิราภรณ์ บุตรโชติ, ปิยะฉัตร ไชยดำ, ลดาพรรณ พันธุ์สะอาด และธนชพร กิตติก้อง. (2564). *ห้องเชียร์: การสร้างสรรค์ละครเวทีไว้ชง จากประเด็นมุมมองต่อสิทธิเสรีภาพในกิจกรรมการรุ้น้องในสังคมไทย*. สืบค้นเมื่อ 10 เมษายน 2568, จาก <https://harrr.in.th/handle/123456789/8247>.
- บุรฉัตร จันทรแดง และคณะ. (2562). กรอบแนวคิดการวิจัยเชิงพฤติกรรมศาสตร์. *วารสารสหวิทยาการวิจัย: ฉบับบัณฑิตศึกษา*, 8(1), 49-60.
- สถาพร พงศพิณกุล. (2560). การบริหารการศึกษากับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21. *วารสารการศึกษา*, 28(2), 36-49.
- สิทธิพร เกษจ้อย, พระวรชัตตะสา และพระมหาสัจจารักษ์ ไร่สงวน. (2561). ความคิดเห็นของนักศึกษาคุุห้สล์ ภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อกิจกรรมรุ้น้อง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน อำเภอเมือง ขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ปี การศึกษา 2559. *วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง*, 7(1), 92-101.
- Aldo Cimino and Benjamin J. Thomas. (2022). Does hazing actually increase group solidarity? Re-examining a classic theory with a modern fraternity. *Evolution and Human Behavior*, 43(5), 408-417.
- Charlotte Kr er a, Nynke Venemab and Eva van Baarlea. (2023). *Hazing in the military: A scoping review*. Retrieved 10 April 2025, from https://www.researchgate.net/publication/373721886_Hazing_in_the_military_A_scoping_review
- MICHELLE A. FINKEL. (2002). *Traumatic Injuries Caused by Hazing Practices*. Retrieved 10 April 2025, from <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/11992345/>